

„Bartnik – Dębowa słodycz”
fot. Jarosław Janowski

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Institucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Krzysztof Grabowski

Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego

Szanowni Państwo,

przekazuję w Państwa ręce trzecie w 2021 roku wydanie biuletynu „Nasza euroPROWincja”, które ukazuje się krótko po bardzo ważnej dla naszego regionu decyzji Komisji Europejskiej o akceptacji zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Już oficjalnie wiemy, że okres realizacji tego Programu wydłuży się o dwa lata, co oznacza, że ostatnie projekty, zgodnie z tzw. zasadą n+3, zostaną rozliczone do końca 2025 roku. Największe znaczenie ma jednak fakt, że wydłużenie tej perspektywy finansowej to także nowe środki dla beneficjentów, m.in. na inwestycje w budowę lub modernizację dróg lokalnych, gospodarkę wodno-ściekową oraz scalanie gruntów. Zachęcam do lektury artykułu na temat, w którym publikujemy również wypowiedzi samorządowców, odnoszące się do potrzeb inwestycyjnych w gminach i powiatach naszego województwa.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego aktywnie wspiera działalność pszczelarską. Mamy świadomość tego, jak ważną rolę w codziennym funkcjonowaniu człowieka oraz całego ekosystemu odgrywają pszczoły, dlatego kolejny rok z rządu przekazujemy konkretne środki

finansowe dla pszczelarzy, tym razem na zakup ciasta pszczelego. W związku z obchodzonym 8 sierpnia Wielkim Dniem Pszczół, na kaliskim Zawodziu zorganizowaliśmy tego dnia imprezę plenerową, o której piszemy na łamach biuletynu.

Do 29 października 2021 roku możecie Państwo zgłaszać swoje prace do drugiej edycji konkursu „PROW w obiektywie”. Ubiegłoroczna edycja cieszyła się sporym zainteresowaniem, z tego powodu postanowiliśmy kontynuować tę formę promocji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Obecna pula nagród to aż 25 tysięcy złotych.

W jesiennym wydaniu czasopisma nie brakuje również innych ciekawych artykułów, poświęconych m.in. koncepcji Smart Village, która będzie wspierana w ramach inicjatywy LEADER, przykładów dobrych praktyk PROW 2014–2020 oraz tradycyjnie przepisu kulinarnego zamykającego każde wydanie biuletynu „Nasza euroPROWincja”. Tym razem inspiracją kulinarną był miód.

Serdecznie zachęcam do lektury.

Wydawca:

Samorząd Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34
61-714 Poznań

Opracowanie:

Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00, faks 61 626 60 04
e-mail: ksow@umww.pl
www.wielkopolskie.ksow.pl, www.dprow.umww.pl

Teksty:

Adrian Kapuściński

Opracowanie graficzne:

S-print s.c.
www.s-print.com.pl

Druk:

SIL-VEG-DRUK s.c.

Beneficjenci PROW czekają na nowe nabory wniosków

Samorząd Województwa Wielkopolskiego zwrócił się do burmistrzów, wójtów i starostów z pytaniem o plany inwestycyjne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz budowy i modernizacji dróg lokalnych. Ma to związek z planowanym ogłoszeniem naborów na tego typu operacje w ramach wydłużonego o dwa lata Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Lokalne samorzady mogły również zgłaszać propozycje zmienionych kryteriów wyboru operacji.

Fot.: Starostwo Powiatowe w Kaliszu

Przebudowana droga powiatowa Emilianów — Dębsko w powiecie kaliskim. Zadanie zostało dofinansowane z PROW 2014–2020.

31 sierpnia 2021 roku Komisja Europejska zaakceptowała zmianę Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. O dwadzieścia cztery miesiące wydłuży się jego realizacja, zwiększy się też budżet na wsparcie działań wdrażanych przez samorzady województw. Przede wszystkim dodatkowa pula środków przeznaczona zostanie na dofinansowanie inwestycji drogowych, gospodarki wodno-ściekowej oraz zadań z zakresu scalania gruntów.

Więcej funduszy skierowanych zostanie na rozwój lokalny poprzez nabory prowadzone przez lokalne grupy działania, w ramach których wspierane są również projekty infrastrukturalne.

— *Zwiększenie budżetu PROW 2014–2020 na samorządowe inwestycje w infrastrukturę drogową oraz wodno-kanalizacyjną to bardzo dobra wiadomość dla wielkopolskich*

gmin i powiatów. Czekamy na wejście w życie odpowiednich rozporządzeń, aby niezwłocznie uruchomić nabory wniosków. Liczymy, że nastąpi to jeszcze w 2021 roku. Z informacji przekazanych przez samorządy lokalne wynika, iż potrzeby inwestycyjne na obszarach wiejskich naszego regionu wciąż są bardzo duże — mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Dotychczasowa pula środków przeznaczonych na wsparcie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 inwestycji w infrastrukturę drogową i wodno-kanalizacyjną w województwie wielkopolskim została wyczerpana. 7 października 2021 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął uchwałę w sprawie aktualizacji listy wybranych do finansowania operacji typu gospodarka wodno-ściekowa. Wszystkie operacje, znajdujące się na tej liście, zostały objęte dofinansowaniem. Aktualizacja listy umożliwiła zawarcie umów z Gminą Jutrosin, która pozyskała środki na budowę kanalizacji sanitarnej, wraz z przyłączami oraz przebudowę sieci wodociągowej w Nowym Sielcu. Fundusze z PROW 2014–2020 trafiły też do Gminy Kiszkowo, z przeznaczeniem na budowę sieci kanalizacji centralnej z przyłączami w miejscowościach Berkowo i Sroczyn oraz przebudowę sieci wodociągowej w Berkowie. Na liście znalazła się również inwestycja Gminy Kotlin, polegająca na budowie kanalizacji sanitarnej we wsiach Sławoszew i Parzew. Łączna wartość przyznanego dofinansowania na tego typu inwestycje od początku realizacji Programu wynosi 161 milionów złotych. 135 milionów złotych zostało z kolei przeznaczonych na wsparcie inwestycji drogowych.

W ramach nowych naborów wniosków, limit pomocy finansowej ma zostać zwiększony z 3 do 5 milionów złotych na beneficjenta w przypadku inwestycji w budowę lub modernizację dróg lokalnych oraz z 2 do 5 milionów złotych na gminę w przypadku projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Wprowadzony ma zostać także nowy zakres wsparcia dla projektów związanych z gromadzeniem wód opadowych i roztopowych. Refundacji mają podlegać również koszty budowy podziemnych zbiorników retencyjnych, wraz z kanalizacją deszczową. Środki na gospodarkę wodno-ściekową pochodzić będą z Europejskiego Instrumentu Odbudowy.

W związku ze zmianami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Samorząd Województwa Wielkopolskiego zapytał przedstawicieli gmin i powiatów o plany budowy lub modernizacji dróg lokalnych oraz inwestycji w szeroko rozumianą gospodarkę wodno-ściekową. Potencjalni beneficjenci zostali również

poproszeni o zgłoszenie swoich propozycji kryteriów oceny wniosków, które mogłyby zostać uwzględnione w zmienionej legislacji. W tej sprawie wypowiedziała się większość z 226 gmin i 31 powiatów województwa wielkopolskiego. Prezentujemy wybrane stanowiska samorządowców.

Edmund Ziótek

wójt gminy Chrzypsko Wielkie

W przypadku operacji w zakresie „Budowy lub modernizacji dróg lokalnych”, planujemy realizację inwestycji z pełną infrastrukturą, ścieżką pieszo-rowerową oraz odwodnieniem ciągu, przy wnioskowanej kwocie pomocy 1,5 miliona złotych. W zakresie operacji typu „Gospodarka wodno-ściekowa”, będziemy ubiegać się o wsparcie w maksymalnej kwocie 2,5 miliona złotych. Cieszę się, że mamy również możliwość zaproponowania kryteriów wyboru operacji. Dla inwestycji drogowych jednym z ważnych kryteriów powinna być poprawa bezpieczeństwa ciągu komunikacyjnego oraz kompleksowość rozwiązań technologicznych, pozwalające na wybudowanie pełnej infrastruktury bez konieczności etapowania działań.

Artur Miętkiewicz

wójt gminy Łądek

Gmina Łądek jest zainteresowana realizacją kolejnych inwestycji dofinansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Plany te dotyczą m.in. przebudowy i wyposażenia stacji uzdatniania wody w Woli Koszuckiej oraz Ratyniu, a także przebudowy dróg lokalnych Jaroszyn — Dziedzice, Wola Koszucka, ulicy Cmentarnej w Ciężeniu, ulicy Krajobrazowej w Łądzie oraz ulicy dojazdowej do promu w Ciężeniu. Łączna kwota wnioskowanego dofinansowania wyniesie około 3,5 miliona złotych dla zadań wodno-kanalizacyjnych oraz około 4 miliony złotych dla inwestycji drogowych. W kwestii zmiany kryteriów wyboru operacji proponujemy, aby w przypadku gospodarki wodno-ściekowej zrezygnować z premiowania zadań przeprowadzanych w miejscowościach, na obszarze których nie była realizowana inwestycja wodno-kanalizacyjna w ramach PROW 2007–2013.

Smart Village, czyli inteligentna wioska

Dzięki środkom pochodzącym z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, w ramach podejścia LEADER już wkrótce powstaną nowe koncepcje rozwoju wsi w oparciu o wykorzystanie nowoczesnych technologii i rozwiązań proekologicznych. Fundusze dystrybuowane będą za pośrednictwem lokalnych grup działania. Na opracowanie pojedynczej koncepcji będzie można uzyskać grant w wysokości 4 tysięcy złotych.

Fot.: LGD KOLD

Przedstawiciele wielkopolskich lokalnych grup działania wzięli udział w wyjeździe studyjnym do Niemiec, którego celem było poznanie funkcjonowania „inteligentnych wiosek” w kraju naszego zachodniego sąsiada. Wyjazd został dofinansowany ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Rozwijająca się technika teleinformatyczna coraz bardziej zauważalnie wpływa na poziom życia na wsi. Swobodnym dostępem do sieci dysponuje już niemal każdy, niezależnie od miejsca zamieszkania. Stwarza to nowe szanse i możliwości, których właściwe wykorzystanie może przyczynić się do lepszego funkcjonowania społeczności wiejskich, efektywniejszej wymiany informacji pomiędzy mieszkańcami oraz włączenia w proces podejmowania decyzji osób, które do tej pory nie angażowały się w działalność społeczną. Dodatkowo przemyślane przedsięwzięcia, wykorzystu-

jące odnawialne źródła energii, mogą stać się receptą na stale rosnące rachunki za prąd.

Idea „inteligentnych wiosek”, zyskująca coraz większą popularność w całej Unii Europejskiej, zakłada rozwój i integrację lokalnej społeczności, która świadomie i aktywnie kieruje swoim rozwojem, stosując innowacyjne rozwiązania oraz inteligentne, cyfrowe, ekologiczne i energooszczędne technologie. Technologia w koncepcji Smart Village traktowana jest tylko jako narzędzie do osiągnięcia zakładanych przez

społeczność celów, takich jak efektywne podnoszenie jakości życia mieszkańców wsi, rozwój obszarów wiejskich, przeciwdziałanie wyludnianiu się obszarów wiejskich, zrównoważony rozwój tych obszarów czy integracja społeczna i biznesowa pomiędzy obszarami wiejskimi i miastem. Konieczne jest więc wcześniejsze zdefiniowanie i wykorzystanie atutów danego miejsca. Pozytywne skutki takich działań powinny promieniować na cały region, w tym również na powiązane z obszarami wiejskimi miasta. Docelowo ma powstać zintegrowana sieć „wieś — miasto”, funkcjonująca na zasadach opartych na wzajemnych korzyściach.

Jak wygląda kreowanie Smart Village w praktyce? Na czym to właściwie polega? Odpowiedź na te pytania można znaleźć na przykład przeglądając prace przesłane na konkurs „Moja SMART wieś”, zorganizowany jeszcze w 2019 roku przez zajmujący się tą problematyką Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk. Samorządowcy i aktywiści społeczni opisali m.in. takie działania, jak założenie zamkniętej grupy na Facebooku dla mieszkańców jednej ze wsi. Dzięki temu narzędziu członkowie grupy mogli w krótkim czasie przedyskutować istotne dla nich plany i wydarzenia. W innej miejscowości, chcąc rozwiązać kwestię lokalnych podtopień, założono ogród deszczowy, który zbiera nadmiar wody podczas ulewnych opadów i jednocześnie utworzono sympatyczny skwer dla mieszkańców wsi. Z kolei w innym miejscu kreatywnie wykorzystano lampy solarne do oświetlenia przestrzeni rekreacyjno-sportowej. W ten sposób rozwiązano za jednym posunięciem dwa istotne dla mieszkańców problemy: konieczność oszczędzania środków finansowych i energii oraz zapewnienie mieszkańcom korzystania z boisk i parku po zmroku. Proste metody często bywają najlepsze. Chodzi o to, by stosować je dla osiągnięcia celów wytyczanych przez pojawiającą się regionalne potrzeby.

Wielkopolskim przykładem działania „smart” może być Ryczywół w powiecie obornickim. Przy wsparciu ze strony LGD Kraina Trzech Rzek, wybudowano tam w 2017 roku halę widowiskowo-sportową. Nowoczesny obiekt, o starannie przemyślanych funkcjach, jest przykładem założeń mieszczących się w idei Smart Village. Mimo skromnych funduszy, postanowiono działać zgodnie z zasadą „Jestem za biedny, by kupować kiepskie buty”. Halę zaprojektowano tak, aby była wielofunkcyjna i służyła jednocześnie uczniom lokalnych szkół podczas zajęć szkolnych, jak i społeczności lokalnej do organizowania imprez, koncertów i wydarzeń sportowych. Zastosowano szereg nowoczesnych technologii typu: dźwiękoszczelne płyty, żeby koncerty na hali nie zakłócały spokoju osobom z pobliskich domów, oświetlenie LED, by zaoszczędzić wydatki na media, centralne wen-

tylacje, gruntowy wymiennik ciepła, kocioł opalany biomasą, automatycznie sterowane żaluzje zewnętrzne. Przy okazji zagospodarowano pobliski teren. Wielofunkcyjność, energooszczędność, racjonalność i nowoczesność – oto działanie „smart”.

Myślenie i postępowanie zgodnie z koncepcją Smart Village już od dobrych kilku lat rozpowszechnione jest na naszym kontynencie. Dla Unii Europejskiej wdrażanie koncepcji „inteligentna wioska” to jeden z priorytetów. W kwietniu 2017 roku Komisja Europejska zainicjowała program „Działanie UE na rzecz inteligentnej wioski”, a już w październiku powstała Grupa Tematyczna Europejskiej Sieci Obszarów Wiejskich (ENRD) ds. inteligentnych wiosek. ENRD skupia krajowe sieci obszarów wiejskich, w tym KSOW w Polsce. Sieć z założenia ma służyć wymianie przykładów oraz doświadczeń pomiędzy inicjatywami na rzecz Smart Village. Co o tej idei sądzą wielkopolskie lokalne grupy działania? Zapytaliśmy o to Prezes Wielkopolskiej Sieci LGD, Małgorzatę Blok.

Małgorzata Blok

Prezes Wielkopolskiej Sieci Lokalnych Grup Działania

Koncepcja Smart Village jest znana lokalnym grupom działania. Wiele z dotychczas przeprowadzanych inicjatyw w naszym województwie miało już podobny charakter lub zmierzano w tym kierunku. Dzięki międzynarodowym kontaktom, utrzymywanym z lokalnymi grupami działania funkcjonującymi na terenie Unii Europejskiej, znamy przykłady realizacji „inteligentnych wiosek” w innych krajach. „Inteligentne wioski” mogą być odpowiedzią na wyzwania współczesnego świata i cieszę się, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi docenia doświadczenie lokalnych grup działania i właśnie nam powierza wdrażanie tego instrumentu, który jest stosowany w całej Unii Europejskiej.

Komisja Europejska, decyzją z 31 sierpnia 2021 roku, zaakceptowała strategiczną zmianę Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, wprowadzającą m.in. okres przejściowy dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2021–2022. W wyniku tej zmiany przewidziano również dodatkowe wsparcie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność w formie dofinansowania oddolnych koncepcji rozwoju lokalnego w skali mikro, inspirowanych ideą Smart Village. Lokalne grupy działania mogą uwzględnić w opracowanych przez siebie strategiach możliwość pozyskiwania funduszy w formie grantów o wartości 4 tysięcy złotych z przeznaczeniem na ten cel.

Wielki Dzień Pszczół w Kaliszu

Samorząd Województwa Wielkopolskiego wspiera pszczelarzy i ochronę pszczół, przeznaczając od kilku lat środki finansowe na ten cel. W ramach przypadającego na 8 sierpnia Wielkiego Dnia Pszczół, zorganizował imprezę plenerową dla mieszkańców regionu. Cel, który przyświecał organizatorom, to przede wszystkim uświadomienie społeczeństwa, jak ważną rolę w naszym życiu odgrywają pszczoły.

Fot.: Błażej Krawczyk, calisia.pl

Inscenizacja historyczna, przygotowana przez Kancelarię Komesa Mikołaja Bronisza.

Problem wymierania pszczół staje się coraz poważniejszy. Dotyczy nie tylko pszczoły miodnej, którą w ulach opiekuje się człowiek, ale także gatunków pszczół samotnic, spotykanych w naszych ogrodach i na łąkach. Z tego względu 8 sierpnia ogłoszono w Polsce Wielkim Dniem Pszczół.

Jarmark pszczelarski, pokazy bartnictwa, prezentacja pasieki edukacyjnej oraz domków do apiterapii (leczenie miodem) czy degustacja potraw przyrządzonych na bazie miodu to tylko niektóre z atrakcji przygotowanych dla

uczestników imprezy plenerowej, która odbyła się z tej okazji na terenie Rezerwatu Archeologicznego w Kaliszu-Zawodziu. Wydarzenie stanowiło okazję do tego, aby podsumować dotychczasowe działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz pszczelarstwa, bowiem od kilku lat z budżetu województwa przekazywane są środki na ten cel.

— *Województwo Wielkopolskie, jako jeden z pierwszych regionów w kraju, zaoferował pszczelarzom konkretne wsparcie finansowe. Od roku 2018 przeznaczamy dla nich fundusze*

w wysokości około 2 milionów złotych rocznie. W poprzednich latach pomoc finansowa umożliwiała zakup węzy pszczelej, czyli szablonów z wytłoczonymi komórkami w kształcie plastra, umieszczanych wewnątrz ula. W tym roku dofinansowujemy kupno ciasta pszczelego, będącego pokarmem dla tych bezcennych owadów. Ponadto od czterech lat finansowo wspieramy w Wielkopolsce również zakup sadzonek drzew miododajnych. Staramy się też dbać o to, aby środowisko pszczelarstwa było jak najlepiej zintegrowane, a trud pszczelarzy doceniany przez mieszkańców województwa, stąd pomysł zorganizowania imprezy plenerowej — mówi Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego Krzysztof Grabowski.

Fot.: UMWW

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski oraz radni wojewódzcy – Joanna Król-Trąbka i Jan Grzesiek – na stoisku przygotowanym przez Koło Gospodyń Wiejskich w Rusku.

Słoneczna aura i atrakcyjny program imprezy przyciągnęły do kaliskiego Zawodzia ponad 4 tysięcy osób. W Wielkim Dniu Pszczół w Kaliszu uczestniczyli m.in. starosta kaliski Krzysztof Nosal, wiceprezydent Kalisza Mateusz Podsadni, radni Województwa Wielkopolskiego – Jan Grzesiek, Andrzej Plichta i Joanna Król-Trąbka, wójtowie, burmistrzowie oraz przedstawiciele i liderzy lokalnych związków pszczelarskich: Piotr Borowiak – Prezes Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Poznaniu, Walenty Pawłowski – Prezes Regionalnego Związku Pszczelarzy Północnej Wielkopolski w Chodzieży, Kazimierz Zaleski – Prezes Regionalnego Związku Pszczelarzy Wielkopolski Południowej im. prof. Teofila Ciesielskiego w Kaliszu, Roman Kowalak – Prezes Regionalnego Związku Pszczelarzy z siedzibą w Koninie oraz Zbigniew Wach – Prezes Rejonowego Związku Pszczelarzy w Lesznie.

Wydarzenie rozpoczęło się w samo południe. Przy wspólnym stole, z miodowymi przysmakami, zwiedzających oraz gości powitał wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

W ramach imprezy zorganizowano także konkurs na „Najładniejsze stoisko Wielkiego Dnia Pszczół, przygotowane przez koło gospodyń wiejskich z terenu województwa wielkopolskiego”. Wyroby z miodem prezentowały KGW z Liskowa, Stawiszyna, Czekanowa, Wtórku, Ruska, Sobótki, Kołatajewa, Kuźni oraz Lewkowa. Wszyscy biorący udział w konkursie otrzymali nagrody rzeczowe, a uczestnicy wydarzenia podziękowania od wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego. Organizatorzy uroczystości zadbali również o odpowiednią oprawę muzyczną, za którą odpowiedzialna była Orkiestra Dęta Kopalni Węgla Brunatnego Konin SA.

Dużym zainteresowaniem uczestników Wielkiego Dnia Pszczół cieszyły się inscenizacje historyczne, przygotowane przez Kancelarię Komesa Mikołaja Bronisza, należącą do Bractwa Rycerskiego Ziemi Kaliskiej. Aktorzy, w strojach z epoki średniowiecza, prowadzili pokazy wyrobu świec cysterek oraz wybijania pieczęci z wosku. Zaaranżowali również scenę „kradzieży miodu”, która przedstawiała złodzieja wspinającego się na drzewo i wybierającego miód, przyłapanego następnie przez strażników i przekazanego w ręce władz. Rekonstrukcje historyczne z czasów wieków średnich przypominały o roli, jaką wówczas odgrywały lasy wraz z barciami drzewnymi i pozyskiwanymi z nich pożytkami pszczelimi.

Organizacja imprezy plenerowej była możliwa dzięki współfinansowaniu jej ze środków pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Fot.: UMWW

Samorząd Województwa Wielkopolskiego w latach 2018–2020 przekazał pszczelarzom 6 milionów złotych na zakup węzy pszczelej. Wsparcie otrzymało ponad 4600 pasiek, umożliwiając pszczelarzom wymianę węzy w ponad 140 tysiącach pniach pszczelich. Na zdjęciu porównanie węzy nowej (na dole) z dwuletnią.

Mieszkańcy Anastazewa doczekali się świetlicy wiejskiej

Dofinansowanie na kwotę 500 tysięcy złotych, pochodzące z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, umożliwiło powstanie nowoczesnego obiektu w gminie Powidz w powiecie słupeckim. Lokalna społeczność czekała na ten obiekt od lat, bowiem wcześniej mieszkańcy musieli spotykać się w świetlicy położonej w innym sołectwie. Gmina pozyskała również środki na wyposażenie świetlicy i zagospodarowanie okolicznego terenu. Fundusze na ten cel pochodzą z programu Wielkopolska Odnowa Wsi, finansowanego z budżetu Samorządu Województwa Wielkopolskiego.

Fot.: UG Powidz

Świetlica wiejska w Anastazewie – obiekt na miarę XXI wieku.

Wartość całego przedsięwzięcia opiewa na blisko 997 tysięcy złotych. Ponad połowa tej kwoty pochodzi z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, przewidzianego na wsparcie inwestycji w obiekty pełniące funkcje kulturalne. Umowa na dofinansowanie została podpisana w październiku 2018 roku, a budynek oficjalnie oddano do użytku w lutym 2021 roku. W uroczystym otwarciu świetlicy uczestniczył wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

— *Miejscowość letniskowa Anastazewo, pięknie położona na terenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego, pomiędzy jeziorami Budziślawskim i Powidzkim, jest jednym z najbardziej oddalonych od Powidza sołectw w gminie. Własna świetlica była tu długo wyczekiwany, wreszcie spełnionym marzeniem mieszkańców* — mówi wójt gminy Powidz Jakub Gwit.

Infrastruktura nowoczesnej świetlicy w Anastazewie robi wrażenie. Parterowy budynek, o powierzchni użytkowej ponad 185 m², wyposażony został w pompę ciepłą i panele fotowoltaiczne, co czyni go obiektem energooszczędnym. Ponad 50% zapotrzebowania na energię elektryczną, niezbędną do funkcjonowania świetlicy, pochodzić będzie z OZE (odnawialnych źródeł energii). Poza dużą salą, część

powierzchni została wygoszpodarowana na kuchnię oraz zaplecze sanitarno-techniczne. Obiekt służyć będzie organizacji spotkań kulturalno-społecznych, czemu z pewnością pomogą środki pozyskane przez gminę w ramach XI edycji konkursu „Pięknieje Wielkopolska Wieś”, realizowanego z programu Wielkopolska Odnowa Wsi przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Projekt pn. „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej i zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w m. Anastazewo” zakłada m.in. powstanie boiska do siatkówki plażowej oraz utwardzenie terenu wokół świetlicy kostką brukową. Zakończenie związanych z tym prac zaplanowano do 15 listopada 2021 roku.

— *Projekty realizowane w ramach programu Wielkopolska Odnowa Wsi, finansowanego ze środków własnych samorządu województwa, bardzo często stanowią uzupełnienie działań i infrastruktury dofinansowanej z PROW 2014–2020. Flagowym konkursem tego programu jest „Pięknieje Wielkopolska Wieś”, którego XI edycję rozstrzygnęliśmy w czerwcu 2021 roku. W tegorocznym budżecie województwa przewidzieliśmy pulę aż 5,5 miliona złotych na wsparcie inicjatyw sołeckich. Lista dofinansowanych projektów liczy 256 pozycji* — mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski, odpowiedzialny za wdrażanie tego programu.

Nowa droga i świetlice w gminie Łobzenica

9 sierpnia 2021 roku odbyło się uroczyste otwarcie świetlicy w Luchowie oraz oddanie do użytku przebudowanego odcinka drogi gminnej, łączącej miejscowości Łobzenica i Kościeżyn Mały. Na realizację obu zadań gmina Łobzenica (powiat pilski) otrzymała środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Uroczyste oddanie do użytku drogi Łobzenica — Kościeżyn Mały w gminie Łobzenica.

Obiekt w Luchowie przebudowano i rozbudowano w ramach projektu obejmującego dwie świetlice, dofinansowanego na kwotę 654 251 złotych ze środków przewidzianych na wsparcie operacji typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne”. Druga ze świetlic znajduje się w miejscowości Kunowo. Z uwagi na bardzo zły stan budynków, najbardziej opłacalnym rozwiązaniem okazała się rozbiórka do fundamentów i budowa obiektów od nowa. Nowo powstała infrastruktura nie tylko cieszy oko, ale również jest na bieżąco wykorzystywana. W świetlicach odbywają się zajęcia artystyczne dla dzieci, warsztaty opiekuńczo-wychowawcze dla uczniów, na temat kultury regionu dla młodzieży poniżej 30 roku życia i podobne dla seniorów.

W otwarciu świetlicy w Luchowie uczestniczyli m.in. wicemarszałek Krzysztof Grabowski, wiceprzewodniczący sejmiku województwa Jarosław Maciejewski oraz radna wojewódzka Mirosława Rutkowska-Krupka. Tego samego dnia

przedstawiciele Samorządu Województwa Wielkopolskiego mieli również przyjemność przeciąć wstęgę nad przebudowaną przy współudziale środków z PROW 2014–2020 drogą gminną Łobzenica — Kościeżyn Mały. Zrealizowany projekt był jedną z większych inwestycji drogowych ostatnich lat w gminie Łobzenica. Wykonano prace na odcinku 2,6 km i szerokości pasa drogowego równej 5 m. Całkowity koszt przedsięwzięcia wyniósł 3,5 miliona złotych, z czego 763 488 złotych pokryło dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, natomiast pozostałe środki pochodziły z budżetu gminy Łobzenica.

— *Fundusze z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 są ważnym wsparciem dla gminy Łobzenica, bez którego realizacja dofinansowanych zadań nie mogłaby nastąpić tak szybko. Jesteśmy zainteresowani wnioskowaniem o kolejne środki na projekty drogowe, a także inwestycje wodno-kanalizacyjne* — mówi burmistrz Piotr Łosoś.

Wschodnia Wielkopolska stawia na uprawę ogórków

Dzień Ogórka w Karszewie w gminie Dąbie na stałe wpisał się do kalendarza imprez plenerowych, organizowanych w województwie wielkopolskim. 8 sierpnia 2021 roku odbyła się XIV edycja tego wydarzenia. Od kilku lat Gmina Dąbie skutecznie pozyskuje środki unijne na dofinansowanie tego wydarzenia. Fundusze na ten cel pochodzą z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, w ramach konkursów dla Partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Fot.: UM w Dąbiu

W konkurencjach sprawnościowych swoich sił spróbował burmistrz Dąbia, Tomasz Ludwicki.

— W 2021 roku wsparliśmy rekordowo dużą liczbę przedsięwzięć partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Dzięki pomocy finansowej w kwocie 1,3 miliona złotych możliwa stała się realizacja aż 42 zadań. Jednym z tych przedsięwzięć jest Dzień Ogórka w gminie Dąbie — mówi wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski.

Słoneczna, letnia aura sprzyjała organizatorom imprezy: Gminie Dąbie, Powiatowi Kolskiemu, firmie PPH „Ogórecki” Krzysztof Górecki, Wielkopolskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego oraz Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Dąbiu i dąbskiej bibliotece publicznej. Dzięki temu udało się zrealizować wszystkie zakładane punkty programu, a licznie przybyli mieszkańcy nie tylko powiatu, ale i regionu, mogli w pełni uczestniczyć w zaplanowanych dla nich atrakcjach. A tych nie brakowało. Na uczestników czekały m.in. konkursy z nagrodami w kilku kategoriach tematycznych: „najdziwniejszy kształt ogórka”, „największy ogórek gruntowy”, „najciekawsza kompozycja – stroik ogórkowy”, „najciekawsza rymowanka-ogórczanka”, a także konkuren-

cje sprawnościowe, w których motywem przewodnim był właśnie ogórek. Odbyły się również quiz wiedzy o ogórku, wykład „Produkcja i sprzedaż żywności z gospodarstwa w ramach krótkich łańcuchów dostaw”, pokaz „Magia smaków, zapachów i barw – zioła wokół nas”, a także konsultacje, prowadzone w zakresie programu „Czyste powietrze”.

Wydarzenie było okazją do skosztowania potraw z ogórków, przygotowanych przez lokalne koła gospodyń wiejskich, przede wszystkim smacznej zupy. Nie zabrakło przy tym prezentacji odmian ogórków, lokalnego rękodzieła, porad na temat uprawy polowej i nowych odmian ogórków oraz stoisk producentów tego warzywa. Najmłodszym uczestnikom imprezy radość sprawiły zabawy w wesołym miasteczku, które powstało specjalnie na tę okazję. Organizatorzy zadbali także o akcenty artystyczne, a to za sprawą występu zespołu śpiewaczego „Nadnerzanki”. Długofalowym celem organizacji Dnia Ogórka w Dąbiu jest zawiązanie się grup producentów ogórka oraz powstanie firm małego przetwórstwa produktów rolnych.

Zachęcamy do udziału w konkursie fotograficznym

Do 29 października 2021 r. można zgłaszać prace do drugiej edycji konkursu „PROW w obiektywie”. Celem konkursu jest promocja Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz zwiększenie wiedzy mieszkańców województwa wielkopolskiego na temat jego efektów, a także popularyzacja dziedzictwa kulturowego regionu i turystyki wiejskiej. Poniżej prezentujemy jedno z nagrodzonych zdjęć w pierwszej edycji konkursu, rozstrzygniętej w 2020 r.

Zdjęcie pt. „Tradycyjne rzemiosło”, wykonane przez Roberta Cierniaka, zdobyło pierwsze miejsce w kategorii „**Ginące zawody oraz zapomniana sztuka na wielkopolskiej wsi**”.

Fotografia powstała podczas imprezy promocyjnej w Złotowie, gdzie lokalni rzemieślnicy i przedsiębiorcy prezentowali swoje wyroby i rękodzieło.

— *Od razu zwróciłem uwagę na starszego pana, który tworzył takie cudneńka i pierwsze, co pomyślałem, że to idealne ujęcie na konkurs* — mówi autor zwycięskiego zdjęcia.

Kilka słów o autorze:

Robert Cierniak

(ur. 1983) – Złotowianin, z zawodu tapicer, z wykształcenia ekonomista, a z pasji fotograf. Inicjator strony „Złotów w obiektywie” na Facebooku oraz twórca zdjęć do kalendarza złotowskiego na 2021 r.

Regulamin drugiej edycji konkursu „PROW w obiektywie” dostępny na stronie www.wielkopolskie.ksow.pl.

Poznańskie rury

Krucze ciastka o piernikowo-miodowym smaku, wygięte jak dachówki, to obok rogali świętomarcińskich najbardziej tradycyjny poznański wypiek. Nie znajdziemy tych ciastek w cukierniach i piekarniach, raczej na jarmarkach. Podobnie jak rogałe świętomarcińskie, rury poznańskie wypiekane były kiedyś tylko na specjalną okazję – na procesję Bożego Ciała.

Rury, przed wojną zwane trąbami, piekły kiedyś tylko mniszki. Legenda mówi, że siostry zakonne nadały ciastkom kształt trąb na pamiątkę cudu, który wydarzyć się miał podczas procesji na poznańskim Starym Rynku. Ponoć orkiestra strażacka grała tak głośno na trąbkach, że z pobliskich domów zaczęły spadać dachówki. Szczęśliwym trafem nikomu nic się nie stało, co uznano za boską ingerencję. Początkowo wyginanie ciastek powodowało ich częste kruszenie, dlatego z czasem zakonnice nadały im łagodniejszy kształt, przypominający dachówkę. Skąd wzięła się popularna później nazwa „rury”, nie wiadomo dokładnie, ale najprawdopodobniej pieczono ciastka na rurze pieca.

Składniki:

- 300 g mąki pszennej poznańskiej
- 5 łyżek miodu, najlepiej spadziowego

- 1/3 szklanki wody
- 50 g cukru
- 1 łyżka amoniaku, ewentualnie 1 łyżka cynamonu

Sposób przygotowania:

W rondelku podgrzewamy miód z cukrem, aż się skarmelizuje. Przesianą mąkę mieszamy z amoniakiem lub cynamonem. Dodajemy wodę i przestudzony miód z cukrem. Zagniatamy ciasto i pozostawiamy w ciepłym miejscu, przykryte czystą ściereczką, na ok. 30 minut. Następnie rozwałkowujemy ciasto na grubość ok. 2 mm i wycinamy prostokąty lub kwadraty o wymiarach 15 x 15 lub 10 cm. Możemy użyć wycinaka z ząbkami, by brzegi były bardziej ozdobne. Układamy formy w odstępach na blasze wyłożonej papierem do pieczenia, a ich wierzch możemy posmarować żółtkiem. Pieczemy w temperaturze 180°C przez ok. 10 minut. Tuż po upieczeniu układamy miękkie jeszcze ciastka na wałku lub butelkach, aby nadać kształt łuku.

**Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego**

al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00, faks 61 626 60 04
e-mail: ksow@umww.pl

www.wielkopolskie.ksow.pl | www.dprow.umww.pl

Publikacja bezpłatna

**SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.